

Синхронізовані календарно-тематичні плани з історії за оновленими програмами, 7 клас
 Історія України (35 годин) Всесвітня історія (35 годин)

№ з/п	Дата	Зміст навчально-пізнавальної діяльності	№ з/п	Дата	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
			1		Повторення. Велике переселення народів. Розселення слов'ян.
			2		Вступ. Робота з форзацами, змістом, структурою підручника. Знайомство з літературою та Інтернет – ресурсами. Початок роботи над укладанням синхронізованої хронологічної таблиці “Європа в добу Середньовіччя” / за зразком/
			Розділ 1. Перші середньовічні держави		
			3		Утворення варварських королівств. Франкська держава.
			4		Імперія франків. Карл Великий.
			5		Візантійська імперія.
			6		Арабський світ: релігія, завоювання, культура.
			7		<i>Практичне заняття.</i> Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт: – внести у синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Велике переселення народів, Франкське королівство, Франкську та Візантійську імперії, перші Арабські халіфати (Омейядів і Аббасидів), об'єднання арабів під владою Мухаммада, виникнення ісламу та ісламського літочислення; – позначити на контурній карті «варварські» королівства, імперію Карла Великого, Візантію, напрямки завойовницьких походів арабів, Арабський халіфат; зіставити організацію влади у «варварських королівствах», Франкській імперії, Візантійській імперії, перших Арабських халіфатах.
			8		<i>Узагальнення. Тематичне оцінювання</i>
Розділ 1. Виникнення та становлення Русі – України					
1		Розселення східнослов'янських племен на території України. Господарство та суспільство слов'ян			
2		Утворення Русі – України			

3		Київські князі (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав)			
4		<p>Практичне заняття. Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести у синхронізовану хронологічну таблицю відомості про утворення Київської держави (Русі-України), правління перших князів (Аскольда, Олега, Ігоря, Ольги, Святослава), їхні походи/реформи; – позначити на контурній карті територію розселення слов'янських племен на теренах України та їхніх сусідів, напрямки походів київських князів IX–X ст.; – визначити (за доступними текстовими джерелами) особливості повсякденного життя та світобачення слов'ян на теренах України в IX–X ст.; – на підставі доступних джерел укласти (за допомогою вчителя) історичний портрет княгині Ольги або князя Святослава. 			
5		Узагальнення. Тематичне оцінювання			
			Розділ 2. Середньовічний світ Західної Європи		
			9		Зв'язок людини і природи. Рух населення. Внутрішня і воєнна колонізація
			10		Середньовічне європейське суспільство
			11		Середньовічне місто. Повсякденне життя
			12		<p>Практичне заняття</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підготувати (з використанням кількох видів джерел) і представити усне повідомлення (п'єску, живу картинку) на теми «У феодальному замку», «У міському будинку (майстерні, крамниці)», «У селянській господі» (на вибір учителя або учнів); – зіставити (на основі витягів з доступних джерел) правове становище різних груп середньовічного населення Західної Європи.
			13		Узагальнення. Тематичне оцінювання
			Розділ 3. Європейське суспільство і держави в X – XV століттях		

			14	Скандинавія в добу Середньовіччя
			15	Хрестові походи
			16	Середньовічні держави: від роздробленості до станово-представницьких монархій
			17	Реконкіста. Утворення королівства Іспанія
			18	Франція в XI – XV століттях. Столітня війна. Жанна д'Арк
			19	Англія в XI – XV століттях. “ Велика хартія вольностей”. Війна троянд
			20	Священна Римська імперія
			21	Італійські торговельні республіки (Генуя, Венеція)
			22	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про походи вікінгів, нормандське завоювання Англії, Хрестові походи, Реконкісту, утворення королівства Іспанія, Столітню війну, утворення Священної Римської імперії, перше скликання англійського парламенту і Генеральних штатів у Франції, інші <i>(на розсуд учителя)</i>; – позначити на контурній карті територію поширення християнства, кордони Королівства Іспанія, Королівства Франція, Королівства Англія, Священної Римської імперії, італійських торговельних республік, найбільші міста Європи, основні торговельні шляхи Середньовіччя, напрямки походів вікінгів, Хрестових походів; – зіставити устрій станово-представницької монархії у Франції та в інших державах Західної Європи (монархія, середньовічних республіках); тезово (усно або письмово) представити результати зіставлення (висновки); <p>встановити (на основі витягів з тексту документа) цінність «Великої хартії вольностей» для сучасних європейців, її значення для становлення європейської правової культури.</p>
			23	<i>Узагальнення. Тематичне оцінювання</i>
Розділ 2. Київська держава (Русь – Україна) наприкінці X - у першій половині XI ст.				

6	Внутрішня і зовнішня політика Володимира Великого. Впровадження християнства			
7	Київська держава (Русь – Україна) за Ярослава Мудрого. “Руська правда”			
8	Суспільний устрій. Влада князя. Повсякденне життя			
9	Культура. Писемність. Освіта. Мистецтво			
10	<p><i>Практичне заняття.</i></p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого, хрещення Русі, утворення Київської митрополії, розгром Ярославом Мудрим печенігів під Києвом, кодифікацію руського звичаєвого права, інші (<i>на розсуд учителя</i>); – позначити на контурній карті територію Київської держави (Русі-України) за правління князів Володимира Святославовича та Ярослава Мудрого; – зіставити (за доступними текстовими джерелами) світосприйняття, господарство (економіку), структуру та політичний устрій руського суспільства в період становлення (IX – перша половина X ст.) і розквіту (кінець X – перша половина XI ст.) Київської держави; – охарактеризувати – на основі витягів з відомих правових пам’яток доби («Руська правда» Ярослава Мудрого, «Правда Ярославичів», «Статут» Володимира Мономаха) – правове становище різних верств населення Русі-України; – визначити (за доступними джерелами) роль і вплив християнської релігії й церкви в житті руського (давньоукраїнського) суспільства; <p>здійснити уявну подорож Києвом часів Володимира Великого / Ярослава Мудрого.</p>			
11	<i>Узагальнення. Тематичне оцінювання</i>			
Розділ 3. Київська держава у другій половині XI –				

першій половині XIII століть				
12	Передумови політичного дроблення Київської держави. Любецький з'їзд князів			
13	Правління Володимира Мономаха			
14	Київське, Переяславське та Чернігівське князівства (оглядово). Галицьке та Волинське князівства (оглядово).			
15	Кочові народи степів України X – XIII ст. Крим у складі Візантійської імперії (оглядово)			
16	Культура Русі – України в другій половині XI – першій половині XIII століть			
17	<p><i>Практичне заняття.</i></p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Любецький з'їзд князів, правління спадкоємців Ярослава Мудрого (Володимира Мономаха та ін.), першу писемну згадку назви «Україна», зведення Успенського собору Києво-Печерської лаври, інші (<i>на розсуд учителя</i>); – позначити на контурній карті й надписати території князівств часів роздробленості Київської держави (Русі-України) та половецькі землі; <p>визначити (за «Повчанням дітям», «Словом о полку Ігоревім» та іншими доступними джерелами) характерні для Володимира Мономаха, Ярослава Осмомисла, Ігоря Святославовича (<i>на вибір учня</i>) вчинки і риси характеру, а також ставлення до цього князя його сучасників;</p> <p>висловити та обґрунтувати власну думку про цього князя.</p>			
18	<i>Узагальнення. Тематичне оцінювання</i>			
Розділ 4. Королівство Руське (Галицько – Волинська держава)				
19	Утворення Галицько – Волинської держави			
20	Походи монголів на Русь. Підпорядкування руських князівств Монгольській імперії (Золотій Орді)			

21		Король Данило – будівничий Галицько – Волинської держави			
22		Галицько – Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад			
23		Культура Галицько – Волинської держави XIII – першої половини XIV ст.			
24		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про об'єднання Волинського і Галицького князівства в єдину державу, битву на р. Калці, вторгнення монголів на Русь, оборону Києва від монголів, коронування Данила Романовича, інші (<i>на розсуд учителя</i>); – позначити на контурній карті територію Королівства Руського, території держав – сусідів Королівства Руського, напрямки монгольських походів на Русь у 1239–1242 рр.; – виявити (за доступними візуальними і текстовими джерелами) свідчення впливу західноєвропейських культур на повсякденне життя і розвиток мистецтв у Королівстві Руському; – підготувати та представити історичний портрет короля Данила / іншого князя з династії Романовичів (<i>на вибір учня</i>). 			
25		Узагальнення. Тематичне оцінювання			
			Розділ 5. Країни Центральної та Східної Європи в X – XV ст.		
			24		Чернечі лицарські ордени (Тевтонський, Лівонський, орден Мечоносців) та християнізація Східної Європи. Велике князівство Литовське за правління Ольгерда (Дмитра) Гедиміновича. Польське королівство за Казимира III. Угорське королівство за Іштвана I. Ян Гус. Гуситські війни у Чехії.
			25		Монгольське панування. Новгородська боярська республіка. Устрій та територіальні надбання Великого князівства Московського XIV –

					на початку XVI століть
			26		Утворення Османської імперії. Правління Мехмеда II. Культура Османської імперії
			27		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про утворення Польського, Угорського, Чеського королівств, Османської імперії, Новгородської боярської республіки, Великого Московського князівства, Грюнвальдську битву, падіння Константинополя і гуситські війни, правління володарів держав Східної та Центральної Європи; – позначити на контурній карті території Польського, Угорського, Чеського королівств, Османської імперії, Золотої Орди, Новгородської боярської республіки, Великого князівства Московського, місце Грюнвальдської битви, територію поширення гуситського руху і гуситських воєн, напрямки завойовницьких походів турків-османів; – виявити в пам'ятках культури народів Центрально-Східної Європи прояви візантійської, руської та західноєвропейської (католицької) культурних традицій.
			28		Узагальнення. Тематичне оцінювання
Розділ 5. Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство					
26		Інкорпорація руських удільних князівств до складу Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, інших держав			
27		Кревська унія 1385 року і українські території. Опір руських князів політиці централізації та його наслідки			
28		Держава Феодоро в Криму (оглядово). Утворення Кримського ханства. Гіреї. Суспільний устрій та культура			
29		Суспільне і церковне життя на теренах України в XIV – XV століттях			
30		Пам'ятки середньовічної культури XIV – XV століть.			

		Костянтин Острозький. Юрій Дрогобич			
31		<p><i>Практичне заняття.</i></p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про входження руських князівств до складу сусідніх держав, Кревську унію, існування князівства Феодоро, утворення Кримського ханства і його підпорядкування Османській імперії, інші (<i>на розсуд учителя</i>); – позначити на контурній карті територію українських удільних князівств у складі сусідніх держав, територію Кримського ханства, місця подій, що визначили інкорпорацію князівств південно-західної Русі в XIV–XV ст. до складу сусідніх держав; – зіставити організацію суспільства (соціальну стратифікацію) і влади (державний устрій) у руських удільних князівствах, Кримському ханстві, Великому князівстві Литовському та Королівстві Польському в XV ст.; – порівняти (за відомостями з наданих учителем джерел) правовий статус і повсякденне життя на теренах України в XIV–XV ст. представників різних станів, верств і етносів; <p>укласти історичний портрет Костянтина Острозького.</p>			
32		<i>Узагальнення. Тематичне оцінювання</i>			
			Розділ 4. Матеріальний і духовний світ європейського Середньовіччя		
			29		Церковний розкол 1054 року. Католицька церква в XI – XV століттях. Середньовічні єресі і боротьба з ними
			30		Середньовічні школи та університети. Наукові й технічні досягнення. Книгодрукування
			31		Архітектура і мистецтво. Раннє Відродження. Гуманізм
			32		<p><i>Практичне заняття.</i></p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p>

					<ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про розкол християнської церкви, час поширення романського і готичного мистецьких стилів, винайдення книгодрукування; раннє Відродження; – позначити на контурній карті та надписати університетські центри й міста, пов'язані з початком Відродження, межі поширення впливу католицької і православної церков; – створити повідомлення «Книга і культура читання в Середньовіччі»; – описати (на основі доступних джерел) повсякденне життя середньовічного студента/учня; – підготувати ілюстровану уявну екскурсію «Середньовічні замки та собори: візитна картка туристичної Європи».
					Розділ 6. Середньовічний Схід (оглядово)
			33		Держава і суспільство в середньовічному Китаї. Індія, Японія в середні віки (оглядово)
			34		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – провести уявну екскурсію до середньовічних пам'яток культури Китаю та Індії; – підготувати індивідуальний або колективний проект (вікторину, квест та ін.) про культурні досягнення середньовічного Сходу, які мали вплив на формування європейського культурного простору.
			35		Узагальнення. Тематичне оцінювання
		Узагальнення до курсу. Історія України в контексті епохи середніх віків			
33		Здобутки середньовічного русько-українського суспільства. Внесок Русі – України у формування європейської цивілізації			
34		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – на підставі укладеної протягом навчального року синхронізованої хронологічної таблиці «Європа в 			

		добу Середньовіччя» сформулювати висновок про місце Русі-України в загальноєвропейських політичних, господарських і культурних процесах.			
35		Узагальнення. Річне оцінювання			

Примітка. Практичні заняття є обов'язковими. Практичні і творчі роботи виконуються за вибором як учителя, так і учнів. Вони можуть відбуватися у різних формах як на окремому етапі уроку, так і протягом всього уроку. Важливо, щоб учні залучалися до різноманітних видів діяльності (Оновлені програми з історії)

Синхронізовані календарно-тематичні плани з історії за оновленими програмами, 8 клас
 Історія України (52 години) Всесвітня історія (35 годин)

№ з/п	Дата	Зміст навчально-пізнавальної діяльності	№ з/п	Дата	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
			1		Повторення. Вступ. Робота з форзацами, змістом, структурою підручника. Знайомство з літературою та Інтернет – ресурсами. Початок роботи над укладанням синхронізованої хронологічної таблиці “Європа в Ранньомодерну добу” / за зразком/
			Розділ 1. Великі географічні відкриття та становлення капіталістичних відносин		
			2		Великі географічні відкриття XV – XVI століть
			3		Конкіста – завоювання Нового світу
			4		Мануфактурне виробництво і наймана праця
			5		Повсякденне життя населення Західної Європи
			6		Практичне заняття. Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт: – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Великі географічні відкриття, подорожі Христофора Колумба, Васко да Гама, Фернана Магеллана; – позначити на контурній карті об’єкти, що відображають просторове розширення впливу європейської цивілізації на світ (колонізовані європейцями землі, напрямки нових торговельних шляхів і центри світової торгівлі XVI–XVII ст.); – підготувати і представити групове повідомлення (презентацію) на тему «Цивілізації доколумбової Америки (ацтеки, майя, інки)»; описати (на основі джерел) становище жінок і дітей у країнах Західної Європи в XVI–XVIII ст.
			7		Узагальнення. Тематичне оцінювання
			Розділ 2. Високе Відродження. Реформація в Західній Європі		
			8		Гуманізм. Високе Відродження
			9		Реформація в Німеччині. Мартін Лютер

			10		Поширення Реформації. Контрреформація в Європі
			11		Культура бароко. Народження нової європейської науки
			12		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вирізати гуманістичні ідеї у витягах з літературних творів епохи Відродження (Францеско Петрарки, Мігеля де Сервантеса, Еразма Роттердамського, Нікколо Макіавелі, інших) і мистецьких шедеврах Високого Відродження (Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело, Пітера Брейгеля, Альбрехта Дюрера, інших), вибір обґрунтувати; – представити світ природи та людей очима католика, православного, протестанта; – здійснити уявну подорож до пам'яток епохи Відродження в Італії, Франції, Німеччині, інших країнах; встановити цінності та норми життя, що їх утверджували автори цих витворів мистецтва (архітектури, скульптури, образотворчого мистецтва).
			13		Узагальнення . Тематичне оцінювання
			Розділ 3. Держави Західної Європи в XVI – XVII століттях		
			14		Становлення абсолютної монархії у Франції
			15		Завершення формування абсолютної монархії у Франції
			16		Володіння Габсбургів. Карл V
			17		Національно-визвольна війна в Нідерландах
			18		Королівська реформація в Англії. Єлизавета I
			19		Англійська революція. Олівер Кромвель
			20		Річ Посполита. Шляхетська демократія
			21		Тридцятилітня війна
			22		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Реформацію, утворення Речі Посполитої, Тридцятилітню війну, національно-визвольну війну в Нідерландах, Англійську революцію, інше; – позначити на контурній карті регіони поширення

					католицизму, протестантизму і православ'я; території абсолютних монархій і республік, що існували в XVI–XVIII ст.; укласти і представити історичний портрет одного з монархів XVI–XVIII ст. (на вибір учителя або учнів).
			23		Узагальнення . Тематичне оцінювання
Розділ 1. Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI - перша половина XVII ст.)					
1		Статус українських земель у складі Королівства Польського, Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, Священної Римської та Османської імперій, Московського царства в першій половині XVI ст..			
2		Люблінська унія 1569 року та її вплив на українське суспільство			
3		Соціальна структура суспільства. Литовські статuti			
4		Економічне життя села і міста			
5		Криза православної церкви в XVI столітті			
6		Церковні собори у Бересті 1596 року. Утворення греко-католицької церкви			
7		Культурно-освітнє життя та книгодрукування			
8		Містобудування, архітектура, образотворче мистецтво			
9		Практичне заняття. Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт: – внести у синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Литовські статuti, Люблінську унію, Пересопницьке Євангеліє, вихід друком перших книжок, заснування Острозької академії, Львівської братської школи, Київської (Киево-Могилянської) колегії, інше; – позначити на контурній карті адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Речі Посполитої; – виокремити у витягах з Литовських статuti норми, в яких втілено ідеї рівності вільних людей перед законом, особистої недоторканності, юридичного захисту прав			

		<p>вільної («шляхетної») особи, особистої відповідальності перед законом;</p> <ul style="list-style-type: none"> – описати (усно або письмово) повсякденне життя представників основних верств українського суспільства XVI – першої половини XVII ст.; <p>здійснити уявну подорож-екскурсію до історико-культурних пам'яток XVI – першої половини XVII ст., визначити цінності та норми життя, що їх утверджували автори цих витворів мистецтва (архітектури, скульптури, образотворчого мистецтва)</p>			
10		Узагальнення . Тематичне оцінювання			
Розділ 2. Становлення козацтва (XVI - перша половина XVII ст.)					
11		Походження українського козацтва. Перші Січі. Дмитро Вишневецький. Запорозька Січ – козацька республіка			
12		Становлення козацького стану. Козацькі повстання кінця XVI століття			
13		Походи козаків першої чверті XVII століття. Петро Конашевич Сагайдачний. Хотинська війна			
14		Козацько-селянські повстання 20 – 30-х років XVII ст.			
15		Наш край у період становлення козацтва			
16		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про формування козацького стану: утворення козацьких Січей, укладання козацького реєстру, походи козаків у Кримське ханство, Османську імперію, Московське царство, Хотинську війну, козацько-селянські повстання, видання «Ординації Війська Запорозького», інше; – позначити на контурній карті об'єкти, наявність яких свідчить про формування козацького стану (перші Січі, міста – осередки козацтва (Черкаси, Трахтемирів, Чигирин), райони козацьких повстань 1590-х і 1620–1630-х років); <p>описати (на основі джерел) повсякденне життя</p>			

		представників різних станів українського суспільства, військове мистецтво, традиції й побут козацтва, облаштування Січі.			
17		Узагальнення . Тематичне оцінювання			
Розділ 3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.					
18		Передумови Національно-визвольної війни. Богдан Хмельницький. Події 1648 1649 років			
19		Події 1650 – 1651 років. Іван Богун			
20		Военно-політичні події 1651 – 1653 років			
21		Українська козацька держава – Військо Запорозьке			
22		Українсько-московський договір 1654 року. Военно-політичні події 1654 – 1655 років			
23		Наш край у роки Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.			
24		Практичне заняття. Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт: – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про битви і походи Національно-визвольної війни, рішення про політичні союзи та угоди Війська Запорозького з іншими державами, інше; – відобразити на контурній карті перебіг Національно-визвольної війни, зміни територіальних меж Української козацької держави – Війська Запорозького; – розробити порівняльну характеристику особистісних якостей, політичних позицій, військово-політичної діяльності Богдана Хмельницького, Івана Богуна, Яреми Вишневецького, Адама Кисіля та ін. <i>(на вибір учня, вибір обґрунтувати)</i> .			
25		Узагальнення . Тематичне оцінювання			
			Розділ 4. Османська імперія. Держави Східної Європи в XVII – XVIII ст.		
			24		Османська імперія. Народи Південно-Східної Європи під владою турків – османів. Кримське ханство.
			25		Московське царство. Іван IV Грозний

			26		Правління династії Романових. Петро I
			27		Економічний занепад та політична криза в Речі Посполитій
			28		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про османську експансію в Центральній та Східній Європі, її зупинення (облоги Чигирин 1678 р. і Відня 1683 р.), шведську експансію в Центральній Європі, російську експансію у Східній Європі, проголошення Росії імперією, інше; – позначити на контурній карті територіальні надбання і втрати Османської імперії, Речі Посполитої і Російської держави (Московського царства, Російської імперії) в XVI–XVIII ст.; – обґрунтувати (або спростувати) судження про суперечливий характер реформ Петра I.
Розділ 4. Козацька Україна наприкінці 50-х років XVII – на початку XVIII століть					
26		Гетьманщина в роки правління Івана Виговського			
27		Розкол Гетьманської держави			
28		Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини. Петро Дорошенко			
29		Правобережна Україна в останній чверті XVII століття			
30		Заселення і розвиток Слобідської України			
31		Запорозьке козацтво. Іван Сірко			
32		Гетьманщина в часи Івана Мазепи			
33		Пилип Орлик і його Конституція			
34		Ліквідація козацтва на Правобережній Україні			
35		Церковне життя. Освіта.			
36		Архітектура. Образотворче мистецтво			
37		Наш край наприкінці 50-х років XVII – на початку XVIII століть			
38		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості 			

		<p>про період Руїни, Гадяцьку угоду, Андрусівський договір, Бахчисарайський договір, «Вічний мир», повстання під проводом Семена Палія, зруйнування Батурина і Чортотлицької Січі, Полтавську битву, ухвалення Конституції Пилипа Орлика, інше <i>(на розсуд учителя)</i>;</p> <p>– позначити на контурній карті об'єкти, що відображають боротьбу за утвердження козацького устрою і державного суверенітету на теренах України в другій половині XVII – на початку XVIII ст.;</p> <p>проаналізувати зміст «гетьманських (договірних) статей» <i>(на вибір учителя)</i>, Гадяцької угоди, Конституції Пилипа Орлика; визначити на цій основі устрій української гетьманської держави, порядок її взаємин з Московською державою (Річчю Посполитою / Шведською імперією) та поміркувати, якою мірою кожен з цих документів гарантував права і вольності правлячого стану, суверенітет Козацької держави.</p>			
39		Узагальнення . Тематичне оцінювання			
			Розділ 5. Епоха Просвітництва		
			29		Вплив промислової революції на життя населення. Просвітництво. Енциклопедисти. Масони
			30		Освічений абсолютизм
			31		Міжнародні відносини
			32		Колонії Великої Британії в Північній Америці. Війна за незалежність. Утворення США. Конституція США
			33		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про початок промислової революції, хронологічні межі доби Просвітництва та війни за незалежність США, ухвалення Декларації незалежності та Конституції США, інше; – позначити на контурній карті нові держави (зокрема США) й територіальні надбання/втрати Великої Британії, Пруссії, Австрійської монархії, Російської імперії в другій половині

					XVIII ст.; – проаналізувати повсякденне життя в країнах Західної Європи у XVIII ст., виявити зміни, які стали наслідком промислової революції / поширення ідей Просвітництва; проаналізувати Декларацію незалежності Сполучених Штатів і встановити, які ідеї епохи Просвітництва в ній відображено.
			34		Узагальнення . Тематичне оцінювання
Розділ 5. Українські землі в 20 – 90-х роках XVIII ст.					
40		Імперський наступ на автономію Гетьманщини			
41		Нова Січ. Кирило Розумовський			
42		Ліквідація гетьманства і козацького устрою в Україні			
43		Підкорення Кримського ханства. Колонізація Півдня України			
44		Наш край у 20 – 90-х роках XVIII століття			
45		Правобережна Україна та західноукраїнські землі			
46		Освіта і наука. Києво-Могилянська академія. Григорій Сковорода			
47		Архітектура. Образотворче мистецтво. Музика			
48		<p>Практичне заняття.</p> <p>Завдання для практичних робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – внести у синхронізовану хронологічну таблицю відомості про остаточну ліквідацію гетьманства й Запорозької Січі, Кримського ханства, поділи Речі Посполитої, закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України, Коліївщину, рух опришків, відновлення діяльності Львівського університету, інше (<i>на розсуд учителя</i>); – позначити на контурній карті регіони, що в XVIII ст. зберігали ознаки української державності (територію Гетьманщини, Нової Січі, Слобідської України), землі України, які потрапили до складу Російської імперії та Австрійської монархії внаслідок російсько-турецьких воєн, поділів Речі Посполитої, ліквідації Кримського ханства; – визначити (використовуючи витяги з козацьких літописів XVII–XVIII ст.) способи та засоби, до яких вдавалися 			

		<p>гетьмани, козацька старшина, аби відстояти суверенітет Козацької держави;</p> <p>здійснити уявну мандрівку до історико-культурних пам'яток України / рідного краю доби бароко, встановити цінності й норми життя, що їх утверджували автори цих витворів мистецтва (архітектури, скульптури, образотворчого мистецтва).</p>			
49		Узагальнення . Тематичне оцінювання			
			35		Східний світ у XVI – XVIII ст. (оглядово)
Узагальнення до курсу. Історія України в контексті епохи раннього нового часу					
50		Внесок України у формування європейської цивілізації			
51		<p>Практичне заняття.</p> <p>Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт: на підставі укладеної протягом навчального року синхронізованої хронологічної таблиці «Європа в Ранньомодерну добу» сформулювати висновок про місце тогочасної України в загальноєвропейських політичних, господарських і культурних процесах.</p>			
52		Узагальнення . Річне оцінювання			

Примітка. *Практичні заняття є обов'язковими. Практичні і творчі роботи виконуються за вибором як учителя, так і учнів. Вони можуть відбуватися у різних формах як на окремому етапі уроку, так і протягом всього уроку. Важливо, щоб учні залучалися до різноманітних видів діяльності (Оновлені програми з історії)*